

PRIENŲ RAJONO SKRIAUDŽIŲ PAGRINDINĖ MOKYKLA

PASAULIO PAŽINIMO PAMOKA „PAŽINK PASAULĮ  
TYRINĖDAMAS“

Parengė: Skriaudžių pagrindinės mokyklos  
pradinių klasių mokytoja metodininkė  
Neringa Sincevičienė

Esu Neringa Sincevičienė Skriaudžių pagrindinės mokyklos pradinė klasių mokytoja metodininkė. Šiuo metu dirbu su 2 klasės mokiniais.

Nemaža klasės mokinių dalis yra aktyvūs, smalsūs, kritiškai mąstantys, noriai dalyvaujantys klasės veikloje. Dauguma mokinių pareigingi, gabūs, tvarkingi, visada darbus atliekantys iki pabaigos. Vaikai noriai dalyvauja įvairiose veiklose, bendradarbiauja.

Spartėjant gyvenimo tempui, vis svarbesnę vietą jame užimant informacinėms technologijoms, dažnai vieni kitų klausinėjame, kaip geriau padėti šiandieniniam mokiniui mokytis. Pastebime, kad tik įprastiniai mokymo metodai neefektyvūs. Mokytojams reikia daug būdų, kad galėtų kuo geriau formuoti įgūdžius bei mokėjimus dirbdami su įvairiais mokiniais.

Sukurti dabartiniam mokiniui patrauklią ugdymo aplinką ir tinkamą ugdymo turinį, užtikrinti pamokose daugiau įvairovės, įtraukti į ugdymo procesą daugiau praktinės ir tiriamosios veiklos, gyvosios gamtos stebėjimo, mokslinių idėjų ir technologijų pritaikymo kasdieniame gyvenime – tai iššūkiai mokytojui, siekiančiam gerinti ugdymo kokybę, motyvuoti mokinius ir tobulėti pačiam.

Mokymasis tyrinėjant yra sudedamoji ugdymo dalis. Tai viena seniausių edukacijos formų. Paprastai sakant – tai mokymasis darant. Juk žmonės geriausiai mokosi iš savo asmeninės patirties ir savo atradimų, nes tai yra sąmoningumo didinimas ir galimybių ribų plėtimas. Patirtinis mokymas patrauklus tuo, kad jis besimokantį įtraukia, skatina tyrimų rezultatų analizę. Taip galima mokytis atliekant bet kokią darbą. Šis mokymasis ne tik pagerina mokinių mokymosi rezultatus, didina įsitraukimą, bet ir ugdo grupinio darbo gebėjimus. Tačiau tokie metodai reikalauja daugiau pasiruošimo, aktyvumo ir atvirumo iš mokytojų.

Mokymasis tyrinėjant dar vadinamas mokymusi atrandant. Tai ugdymas, susijęs su mokymusi spręsti problemas, mokymusi bendrauti ir bendradarbiauti. Sunku išskaidyti į atskirus etapus mokymąsi tyrinėjant.

Nuo pat pirmųjų dienų vaikas tyrinėja jį supantį pasaulį. Vaikui tai nauja, nepažinta erdvė, kurioje viskas vilioja, domina, o gal kartais ir baugina. Pradinė klasių mokiniai ypatingai smalsūs: noriai tyrinėja, kasdien išbando naujus, jiems nežinomus dalykus, stebi, eksperimentuoja.

Tyrinėjimų bei eksperimentavimo dėka vaikai lavina savo pojūčius: regėjimą, lytėjimą, klausą, lavėja akies - rankos koordinacija, išmoksta ilgiau išlaikyti dėmesį, ugdomi sumanumą, lavina reakciją, kaupia patirtį, diskutuoja, samprotuoja, stiprina savo kritinį mąstymą, išmoksta spręsti problemas, ima geriau suvokti juos supantį pasaulį. Tyrinėjimams, eksperimentams tinkamos visos priemonės, svarbu atkreipti dėmesį į vaiko amžių. Mažieji gali eksperimentuoti su vandeniu, smėliu, balionais, augalais, meninės raiškos priemonėmis, - svarbu, kad tyrinėjimo procese vaikas galėtų veikti pats, jam būtų įdomu ir nesudėtinga. Eksperimentai gali būti atliekami tiek uždaroje patalpoje, tiek lauke: stebint dangaus kūnus, įvairius procesus, augalus, gyvąją gamtą – visa, kas juda, kinta.

Atliekant bandymus, eksperimentus visada laukiama galutinio rezultato, vienu eksperimentų rezultatai gaunami iš karto ir vadinami momentiniais, o kitų eksperimentų rezultatai yra gaunami po tam tikro laiko, jie vadinami ilgalaikiais eksperimentais, pvz.: iš sėklų auginamas augalas, auginami druskos kristalai ir t.t. Atliekant ilgalaikius eksperimentus, būtina juos fiksuoti: fotografuoti, žymėti popieriaus lape savo pastebėjimus, pokyčius, tai padeda vaikui geriau įtvirtinti gautas žinias, jas analizuoti, daryti išvadas su aplinkoje esančiais daiktais. Norėdami suvokti dalyko esmę, vaikai turi veikti patys - išsiaiškinti, atrasti ir pažinti juos supantį pasaulį. Per įgautą patirtį jie patiria įvairių išgyvenimų ir plėtoja pažintinę patirtį.

PASAULIO PAŽINIMO PAMOKA „PAŽINK PASAULĮ TYRINĖDAMAS“,  
2 KLASĖJE

Eil. Nr.	Pamokos dalis	Veiklos
1.	Įvadas – „kabliukas“.	Pasakojimas, demonstravimas, teksto skaitymas pristatantis tyrimo sritį, situaciją ir problemą.
2.	Tyrimo klausimo formulavimas.	Mokytojos ir mokinių kuriami tyrimo klausimai.
3.	Hipotezių kūrimas.	Galimų atsakymų į tyrimo klausimus sąrašo sudarymas.
4.	Hipotezių patikrinimo planavimas.	Numatymas, koku būdu būtų galima patikrinti kiekvienos hipotezės teisingumą. Tyrimo žingsnių planavimas. Darbų pasiskirstymas.
5.	Duomenų rinkimas.	Įrodymų, tinkamų hipotezei patvirtinti ar atmesti, rinkimas numatytu būdu – atliekant eksperimentus, apklausas, stebėjimus, skaitant tekstus.
6.	Duomenų analizė.	Surinktų duomenų tvarkymas ir „skaitymas“, tai yra siekis išvelgti, ką jie rodo, interpretavimas.
7.	Išvados ir jų plėtojimas.	Tyrimo rezultatai lyginami su hipotezėmis, bandoma paaiškinti, kodėl jos pasitvirtino arba ne. Ieškoma bendresnės tyrimo prasmės – kur dar, kam, kada mokinių atradimai gali būti naudingi.
8.	Rezultatų pristatymas.	Įrodymai ir išvados pristatomi pasirinktu būdu.

Nuoroda:

<https://onedrive.live.com/?authkey=%21AFeeLBIWthO66D4&cid=0BBF81CD75A459BC&id=BBF81CD75A459BC%212261&parId=root&o=OneUp>

Mokymosi tyrinėjant veikla padės mokinius sudominti mokslu, atskleisti mokslo praktinę naudą, smalsumu išreikšti norą sužinoti kažką naują ar neįprasta. Vadovaudamiesi posakiu „Geriau kartą pamatyti, nei dešimt kartų išgirsti“ mokiniai tiksliausią informaciją gaus tyrinėjimo keliu, remdamiesi kasdienio gyvenimo praktika, asmenine gyvenimiška patirtimi bei kartu aktyviai veikdami. Dalyvaudami įvairiose veiklose tradicinėse ir netradicinėse aplinkose, mokiniai kels savo idėjas, kurs hipotezes tyrinėjimo keliu, remdamiesi jau turimomis žiniomis ir savo asmenine patirtimi, patikrins, aktyviai veiks kartu, bendraus ir bendradarbiaus. Vaiko natūralus smalsumas ir noras išmokti dalyvaujant kūrybiškoje, vaizduotę skatinančioje aplikoje bei veikloje padės geriau pažinti ir išreikšti save, atlikti įvairias veiklas, tyrinėjimus. Mokiniai ugdysis kūrybiškumą, kritinį mąstymą, praktinius ir problemų sprendimo gebėjimus. Į projekto veiklų įgyvendinimą bus įtraukti ir mokinių tėvai. Tai suartins šeimos narius, atsiras didesnis noras daugiau sužinoti, pamatyti, gerės šeimos narių tarpusavio santykiai, tėvai daugiau dėmesio skirs savo vaikams, jų problemoms, geriau juos pažins.